

«جان فدای آنکه نا پیداست باد»

آشنایی با کلیات فلسفه

3-08-1612:44:48 È.U

تالیف:

دکتر محمد آل عصفور

دکتر محمدرضا بردیده

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد

برای دانشجویان رشته های روانشناسی و فلسفه

سرشناسه	:	آل عصفور، محمد
عنوان و نام بدیدآور	:	آشنایی با کلیات فلسفه / تألیف محمد آل عصفور، محمدرضا پردیده.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۹۵ ص.
شابک	:	978-600-364-627-8
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	فلسفه
موضوع	:	روان شناسی و فلسفه
شناسه افزوده	:	پردیده، محمدرضا، ۱۳۴۹ -
رده بندی کنگ	:	۱۳۹۴۹۹B ۱۳۲۱۸ ف/
رده بندی دیویی	:	
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۳۹۵

آشنایی با کلیات فلسفه

تألیف: دکتر محمد آل عصفور، دکتر محمدرضا پردیده
 چاپ: شهر گویالی

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۹۵ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰

شماره شابک: ۸-۶۲۷-۳۶۴-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا (ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

«جان فدای آنکه نا پیداست باد»

«تحمید و ستایش»

سپاس و ستایش مر خدای را- جل جلاله- که آثار قدرت او بر چهره روز روشن تابان است و انوار حکمت او در دل شب تاری درخشان بخشاینده ای که تار عنکبوت را سد عصمت دوستان کرد، جباری که نیش پشه را تیغ فهر دشمنان گردانید، در فطرت کائنات به وزیر و مشیر و معاونت و مظاهر محتاج نگشت و آدمیان را به فضیلت نطق و مزیت عقل بر دیگر حیوانات ممیز گردانید- و برای ارشاد و هدایت ایشان رسولان فرستاد تا خلق را از ضلالت جهل برهانند و صحن گیتی را به نور خویش آذین بستند.

درود و سلام و تحیات و صلوات ایزدی بر ذات معظم و روح مقدس مصطفی و اهل بیت و اصحاب و اتباع و یاران و اشیاع او باد، درودی که امداد آن بر امتداد روزگار متصل باشد و نسیم آن گردن خلیع عمار برآرد.

چون کتاب کلیات فلسفه تا کتاب بیان دانشجویان رشته روانشناسی تالیف نشده است، مؤلفان بنابر پیشنهاد همکاران معقول، این میدان خطه روانشناسی که نگارندگان را سیرت و تربیت فرمودند را با توجه به این اسامی که در فهرست و شابک

دانشجویان این رشته باشد و نیز مورد قبول خاطر فرزنانگان قرار بگیرد تالیف نمایند. لذا با مراجعه به کتابهای گوناگون که در این زمینه نوشته شده است و با اطلاعاتیکه در دوران تحصیلات دانشگاهی در این قسمت اندوخته بودیم مبادرت به تالیف این اثر نمودیم، باشد که مورد پسند محضر فرهیختگان قرار بگیرد. از آنجا که هیچ اثر و نوشته ای نمی-تواند بدون نقص و عیب باشد این بضاعت اندک هم خالی از اشکالات نیست. لذا از محضر مبارک استادان عالیقدر که عمری را در کسب حکمت و فلسفه سپری نموده اند، استدعا دارد که ما را مورد عنایت خاص و محبت بی دریغ خودشان قرار داده عیبها را گوشزد فرمایند تا در رفع آن اقدام نموده در چاپهای بعد مورد نظر قرار گیرد.

در خاتمه لازم می دانیم از زحمات سرکار خانم شهره کاویانی بخاطر تایپ این مجموعه و از زحمات همکار فرهیخته جناب آقای نوروزی مدیر محترم انتشارات نوروزی تشکر نماییم.

دکتر محمد آل عصفور _ دکتر محمدرضا بردیده

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروز آباد

زمستان ۱۳۹۴

3-08-1612:44:48 È.Ù

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۴	فصل اول مروری بر تاریخچه ی فلسفه و روانشناسی
۷	فصل دوم (فلسفه و فیلسوف)
۷	تعریف واژه ها
۷	فلسفه
۹	فیلسوف
۹	توضیح تاریخی
۹	رواج اصطلاح فلسفه
۱۱	فصل سوم (تعریف و تشیح فلسفه)
۱۲	تعریف
۱۲	اقسام شناخت
۱۲	شناخت حسی
۱۳	شناخت عقلی
۱۳	شناخت اشیاء
۱۳	شناخت هنری
۱۴	شناخت فلسفی
۱۴	معنی عام فلسفه
۱۵	معنی خاص فلسفه
۱۶	شروع فلسفه (با نگاه به مشرق و غرب)
۱۹	تقسیم فلسفه از نظر ارسطو
۱۹	حکمت نظری
۱۹	حکمت الهی
۱۹	حکمت ریاضی
۱۹	حکمت طبیعی
۱۹	حکمت عملی
۲۰	سیاست مدون
۲۰	تدبیر منزل

۲۱	مباحث کلی فلسفه
۲۱	وجود و ماهیت
۲۱	قوه و فعل
۲۲	علت و معلول
۲۳	واجب، ممکن، ممتنع
۲۳	جوهر و عرض
۲۴	جداشدن علوم از فلسفه
۲۵	میکانیک
۲۵	ستاره شناسی
۲۵	فیزیک
۲۵	شیمی
۲۵	زیست شناسی
۲۵	جامعه شناسی
۲۵	اهداف فلسفه
۲۶	الف) ساختن حقیقت انسان
۲۶	ب) بدل شدن به جهان عقلی
۲۸	ج) خداگونه شدن
۲۹	ضروری بودن فلسفه
۳۰	ویژگی و استقلال مسائل فلسفی
۳۰	تفاوت نگرش فلسفی با علمی
۳۱	جدا نبودن نیاز به فلسفه از زندگی
۳۳	فصل چهارم: (روش های تحقیق در فلسفه)
۳۵	بداهت
۳۵	قاعده تحلیل
۳۵	قاعده ترکیب
۳۵	قاعده استقضا
۳۵	روش استقرائی
۳۶	روش ریاضی
۳۶	روش مناظره یا جدل

۳۷	روش قیاسی
۳۹	وجود مغایرت علم و فلسفه
۴۳	فصل پنجم : (فایده فلسفه)
۴۴	بعد نظری
۴۵	بعد علمی
۴۶	تعریف و تقسیمات ما بعد الطبیعه
۴۹	فصل ششم : (شناخت شناسی)
۵۱	مسائل شناخت شناسی
۵۱	جزم گرایی
۵۲	شک گرایی
۵۲	نقد گرایی
۵۳	اثبات گرایی
۵۳	شهود گرایی
۵۳	عمل گرایی
۵۳	مکاتب اصالت با واقع
۵۴	اصالت تصور
۵۵	ایمان گرایی
۵۷	دفاع از عقل
۵۸	فصل هفتم : (وجود)
۵۸	وجود
۵۹	تعریف ماده
۶۰	بقای نیرو و ماده
۶۰	جهان یک دستگاه ماشینی
۶۳	مذهب دینامیسم
۶۷	روان
۶۹	واجب الوجود
۷۰	برهان علل غایی
۷۱	دلایل اخلاقی
۷۱	صفات واجب الوجود

۷۱	رابطه واجب الوجود با عالم
۷۴	فلسفه دوران معاصر
۷۸	فلاسفه آلمان
۷۹	فلسفه فیخته
۸۱	فلاسفه فرانسه
۸۲	آگوست کنت
۸۴	مراحل سه گانه علم و فلسفه
۸۶	بروگسن
۸۹	فهرست منابع و مآخذ

3-08-1612:44:48 È.U

www.ketab.ir

مقدمه:

حکمت منبع آگاهی و دانایی است هر جایی که فرشته حکمت پای نهد، دیو جهالت را مقامی نیست زیرا حکمت را با جهالت نسبتی نیست. حکمت و جهالت بنا به عقیده اهل نظر (کسانی که در علم منطق درست دارند) جمعشان ممکن نیست.

فلسفه و حکمت نه تنها نقش جهالت را از صفحه دل می‌زداید که چشمه آب حیات است که در تاریکی شب ناودانی به تشنگان وادی معرفت آب زندگی را می‌نوشاند و همچون حضرت خضر به آنان حیات جاویدان می‌بخشد و از غم تعلقات بیهوده می‌رهاند.

فلسفه آن تُوهر رزنده‌ای است که فلاسفه بزرگ بواسطه آن جام شوکران می‌نوشند و جان خویش را بر آران می‌گذارند.

روی از فلسفه برتافتن به معنای رومی از تفکر گرداندن است. بی تفکر زیستن معلوم است چنین زندگی بی کسان شبیه به فلان نیست.

انسان تا وجود دارد می‌اندیشد و تا می‌اندیشد فلسفه می‌ورزد، یعنی در جریان تفکر مسایلی برای انسان مطرح می‌گردد که جز نام فلسفه بر آنها نمی‌توان نهاد و جز در قلمرو حکمت و بحث آنها نمی‌توان پرداخت.

نکته ای که بسیار حائز اهمیت است و باید بدان توجه شود اینست که: کسانی که می‌خواهند فلسفه بیاموزند نخست باید اصول عقاید خود را محکم راسخ سازند، یعنی مسائل مربوط به توحید و نبوت و معاد را از روی اعتقادات قلبی بپذیرند. مخصوصاً مسئله خدا شناسی را مورد نظر قرار دهند و احکام شریعت را تا آنجا که لازم و ضروری است بدانند در غیر اینصورت ضلالت و گمراهی آنان حتمی است.

ظلمات است بترس از خطر گمراهی

طی این مرحله بی روهروی خضر مکن

روی همین اصل بسیاری از دانشمندان از فرا گرفتن این دانش صرفنظر کرده اند و آنانکه در این وادی وارد شده اند انصافاً از نظر اعتقاد به خداوند و نبوت و معاد ایمانشان راسخ و استوار بوده است و هیچگونه لغزشی برای آنان پیش نیامده است همچون ملاصدرای شیرازی فیلسوف بزرگ دوره صفویه که مسائل مربوط به اصول دین «توحید، نبوت، معاد» با برهانهای فلسفی به اثبات رسانید و اختلافات بین فلسفه مشاء و اشراق و بین فلاسفه و عرفا را برطرف نمود. و فلسفه ای را بنا نهاد که تا امروز هیچ دانشمندی نتوانسته است ایرادی به فلسفه ملاصدرا وارد آورد.

3-08-1612:44:48 È.Ù

www.setab.ir